

KENTSEL TASARIM VE MİMARİ TASARIM PROJE RAPORU

ÖZET

Hanlar bölgesi, Tophane ve Hanların arasından geçirilen Cemal Nadir Caddesi ile birbirinde ayrılmıştır. Alanın bütünlüğü kopmuştur. Yeşil dokunun devamlılığı sekteye uğramıştır. Tarihi mekânlar ve yapılar birbirinden ayrılmıştır. Hanlar bölgesi, Tophane ve Hanların arasından geçirilen Cemal Nadir Caddesi yer altına alınarak birbirinden ayrıştırılan bölgenin bütünlüğü sağlanarak, yeşilin devamlılığı, tarihi mekânlar ve yapılar arasındaki ilişki güçlendirilmiş. Alan böylece motorlu araç trafiğinden kurtarılarak Hanların; Tophane sırtlarının önünde yer almasından faydalanarak gezinti alanları oluşturulmuştur. Hanlar bölgesi bütünleştirilmesi ile trafik gürültüsünün, görüntü kirliliğinin, ses kirliliğinin ve egzoz gazlarının tarihi yapılar üzerindeki olumsuz etkilerinin önüne geçilmiştir.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	2
1.GİRİŞ	3
1.1.Bakış Açısı ve Arka Plan.....	3
1.2.Kavramsal Açıklamalar	3
2.DURUM ANALİZİ	4
2.1.Konumsal Nitelik ve Ulaşım İlişkileri.....	4
2.2.Tarihsel Geçmiş.....	5
2.3.Mekânsal Karakteristik ve İşlevsel Kimlik-Statü	6
2.4.Sosyokültürel Yapı	6
2.5.Önem ve Özgün Değer	7
3.ÇÖZÜMLEMELER	8
3.1.GZTF Çözümlmeleri	8
3.2. Sentez	10
4.SENARYO- AMAÇ- HEDEFLER	10
5. STRATEJİ VE KARARLAR.....	11
5.1 Ulaşım Ağı Kararları	12
5-2. Kentsel Odaklar Ve Meydan Hiyerarşisi	13
5-4. YAYA AKSLARI.....	14
5-5. UYGULAMA ETAP STRATEJİSİ.....	15
5-6. ÖNERİ İMAR PLANI	15
6-KAYNAKLAR	17

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1-Hanlar Bölgesi Ulaşım Ağı Analizi	5
Şekil 2-Hanlar Bölgesi Tarihsel Geçmiş Analizi	5
Şekil 3-Hanlar Bölgesi Tescilli Yapı Analizi	6
Şekil 4-Hanlar Bölgesi Sosyal Donatı Analizi	7
Şekil 5-Hanlar Bölgesi Ticaret Analizi	7
Şekil 6-Hanlar Bölgesi Mevcut İmar Planı Analizi.....	8
Şekil 7-Sentez Çalışması	10
Şekil 8- Ulaşım Ağı Kararları	12
Şekil 9- Kentsel Odaklar ve Meydan Hiyerarşisi	13
Şekil 10-Açık Ve Yeşil Alanlar.....	14
Şekil 11-YAYA AKSLARI.....	14
Şekil 12-UYGULAMA ETAP STRATEJİSİ.....	15
Şekil 13-ÖNERİ İMAR PLANI	16

TABLO LİSTESİ

Tablo 1-GZFT Analizi.....	8
---------------------------	---

1.GİRİŞ

1.1.Bakış Açısı ve Arka Plan

Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi (1972) uyarınca doğal ve kültürel miras kaynaklarının gerek ulusal gerekse uluslararası düzeyde sürdürülebilir koruma–geliştirme stratejileri eşliğinde ele alınarak gelecek kuşaklara aktarılması yönelik sosyal–ekonomik ve bilimsel–teknik çalışmaların önem ve gerekliliğine vurgu yapılarak, birtakım kavramsal açıklama–tanımlamaları yapılmıştır. Nitekim ilgili Sözleşme metni irdelenirse, kültürel ve doğal miras varlıkları kapsam ve içerik açısından sınıflandırılarak, kültürel miras ve doğal miras ana başlıkları altında ayrıntıda tanımlandığı görülür.

Buna göre; tarihi, sanatsal ve bilimsel açıdan özgün–nadir değeri olan, tek ya da birleşik mimari eserler anıtlar ve yapı toplulukları ile arkeolojik ve kentsel sit alanları niteliğindeki estetik etnolojik veya antropolojik özgün değere sahip alanlar Kültürel Miras varlığı olarak ifade edilmiştir. Doğal Miras ise estetik ve bilimsel açıdan özgün–nadir değeri olan fiziksel ve biyolojik ya da jeolojik–fizyografik oluşumlar ile nesli tükenmekte olan bitki ve hayvan varlığına sahip ekosistemler, doğal anıtlar ve doğal sit alanları olarak tanımlanmıştır.

Bu kavramsal çerçeve bağlamında çalışma Bursa İli’nin Osmangazi İlçesi’ne bağlı Hanlar Bölgesi “Kentsel Sit Alanı” içerisindeki önemini, bölge içerisindeki potansiyellerini de göz önünde bulundurarak, gelecek nesillere aktarılması yönünde gerçekleştirilecek koruma-geliştirme çabalarının sürdürülebilir olmasını amaçlayarak, halkın da bu sürdürülebilir çerçevede bilinçlenmesine katkı sağlayarak oluşturulmuştur. Bu çalışmanın amacı “Hanlar Bölgesi’nin araştırılması ve sunulmasıdır. Bu amaç doğrultusunda; Hanlar Bölgesi’nin tarihsel, doğal, mimari, kültürel ve ekonomik değerlerini ortaya koymak, Hanlar Bölgesi’ndeki doğal ve kültürel değerlerin belgelenmesini sağlamak ve Hanlar Bölgesi’nin tanıtılmasına katkıda bulunmak gibi hedeflere ulaşılması amaçlanmaktadır.

1.2.Kavramsal Açıklamalar

Kültür Varlıkları

Tarih öncesi ve tarihi devirlere ait bilim, kültür, din ve güzel sanatlarla ilgili bulunan veya tarih öncesi ya da tarihi devirlerde sosyal yaşama konu olmuş bilimsel ve kültürel açıdan özgün değer taşıyan yer üstünde, yer altında veya su altındaki bütün taşınır ve taşınmaz varlıklardır.⁽¹⁾

Sit

Tarih öncesinden günümüze kadar gelen çeşitli medeniyetlerin ürünü olup, yaşadıkları devirlerin sosyal, ekonomik, mimari ve benzeri özelliklerini yansıtan kent ve kent kalıntıları, kültür varlıklarının yoğun olarak bulunduğu sosyal yaşama konu olmuş veya önemli tarihi hadiselerin cereyan ettiği yerler ve tespiti yapılmış tabiat özellikleri ile korunması gerekli alanlardır.⁽²⁾

Koruma Amaçlı İmar Plânı

2863 Değişik 5226 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu uyarınca belirlenen sit alanlarında, alanın etkileşim-geçiş sahasını da göz önünde bulundurarak, kültür ve tabiat varlıklarının sürdürülebilirlik ilkesi doğrultusunda korunması amacıyla arkeolojik, tarihi, doğal, mimari, demografik, kültürel, sosyo-ekonomik, mülkiyet ve yapılaşma verilerini içeren alan araştırmasına dayalı olarak; hali hazır haritalar üzerine, koruma alanı içinde yaşayan hane halkları ve

faaliyet gösteren iş yerlerinin sosyal ve ekonomik yapılarını iyileştiren, istihdam ve katma değer yaratan stratejileri, koruma esasları ve kullanma şartları ile yapılaşma sınırlamalarını, sağlıklaştırma, yenileme alan ve projelerini, uygulama etap ve programlarını, açık alan sistemini, yaya dolaşımı ve taşıt ulaşımını, alt yapı tesislerinin tasarım esasları, yoğunluklar ve parsel tasarımlarını, yerel sahiplilik, uygulamanın finansmanı ilkeleri uyarınca katılımcı alan yönetimi modellerini de içerecek şekilde hazırlanan, hedefler, araçlar, stratejiler ile plânlama kararları, tutumları, plân notları ve açıklama raporu ile bir bütün olan nazım ve uygulama imar plânlarının gerektirdiği ölçekteki plânlardır. ⁽³⁾

2.DURUM ANALİZİ

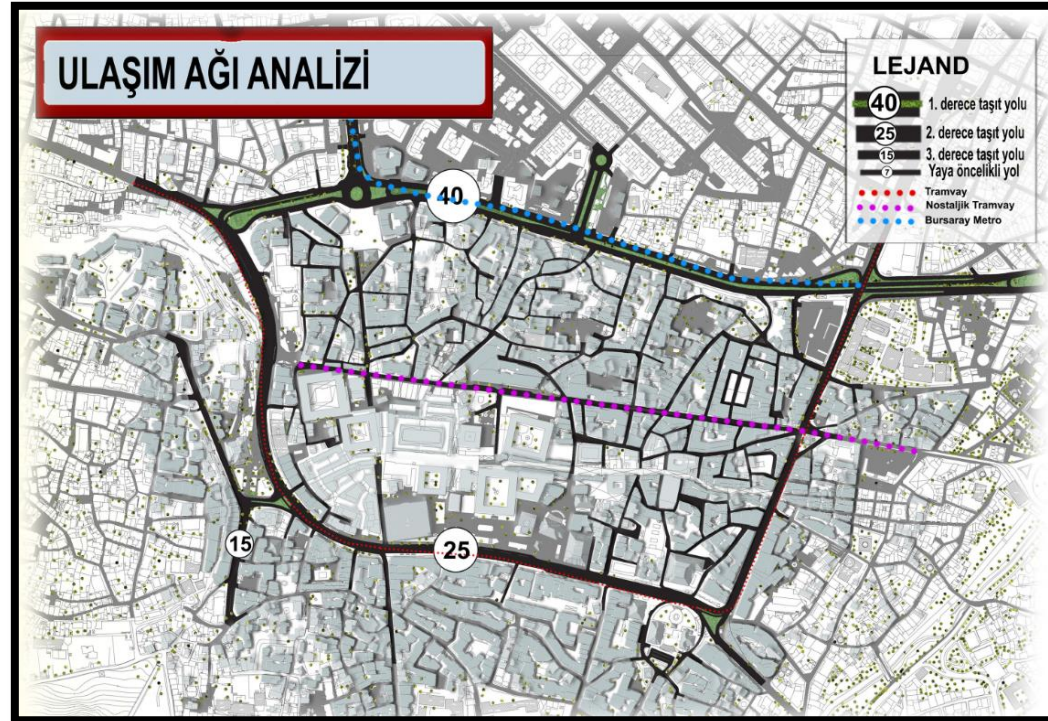
Hanlar Bölgesi'nin tarihsel geçmişe ilişkin bilgiler eşliğine kültürel ve doğal miras kaynaklarının biçimlendirdiği mekânsal karakteristik ve işlevsel kimlik değerlerinin tanımlanarak, farklı kapsam ve içerikteki güncel sorunların belirlenmesi, geleceğe yönelik koruma–geliştirme potansiyel ve dinamiklerinin tespit edilebilmesi açısından önemlidir. Bu çerçevede, Hanlar Bölgesi'nin mevcut–fiili durumu, (a) *Konumsal Nitelik ve Ulaşım İlişkileri*, (b) *tarihsel geçmiş*, (c) *mekânsal karakteristik ve işlevsel kimlik–statü*, (d) *sosyo-kültürel yapı*, (e) *önem ve özgün değeri* olmak üzere 5 (beş) başlık altında ele alınarak, ayrıntıda analiz edilmiştir.

Bu analizlerin, Hanlar Bölgesi'nin var olan tarihsel, kültürel ve doğal miras kaynak ve değerlerinden oluşan mekânsal ve işlevsel kurgusuna ilişkin koruma–geliştirme sürecine, ulusal– uluslararası alanda tanınırlık–bilinirlik sağlanarak, özgün değerlerin tanıtım–sunumu bağlamında farkındalık yaratılması yoluyla yaygın etki ve katma değer oluşturulmasına katkı koyacağı düşünülmektedir.

2.1.Konumsal Nitelik ve Ulaşım İlişkileri

Hanlar Bölgesi coğrafya açısından Marmara Bölgesi'nin güneyinde bulunan Bursa İli'nin Osmangazi İlçesi'ne bağlı, idari-coğrafi sınırları **40° batı boylam** ve **29° kuzey enlem** daireleri arasında yer almaktadır.

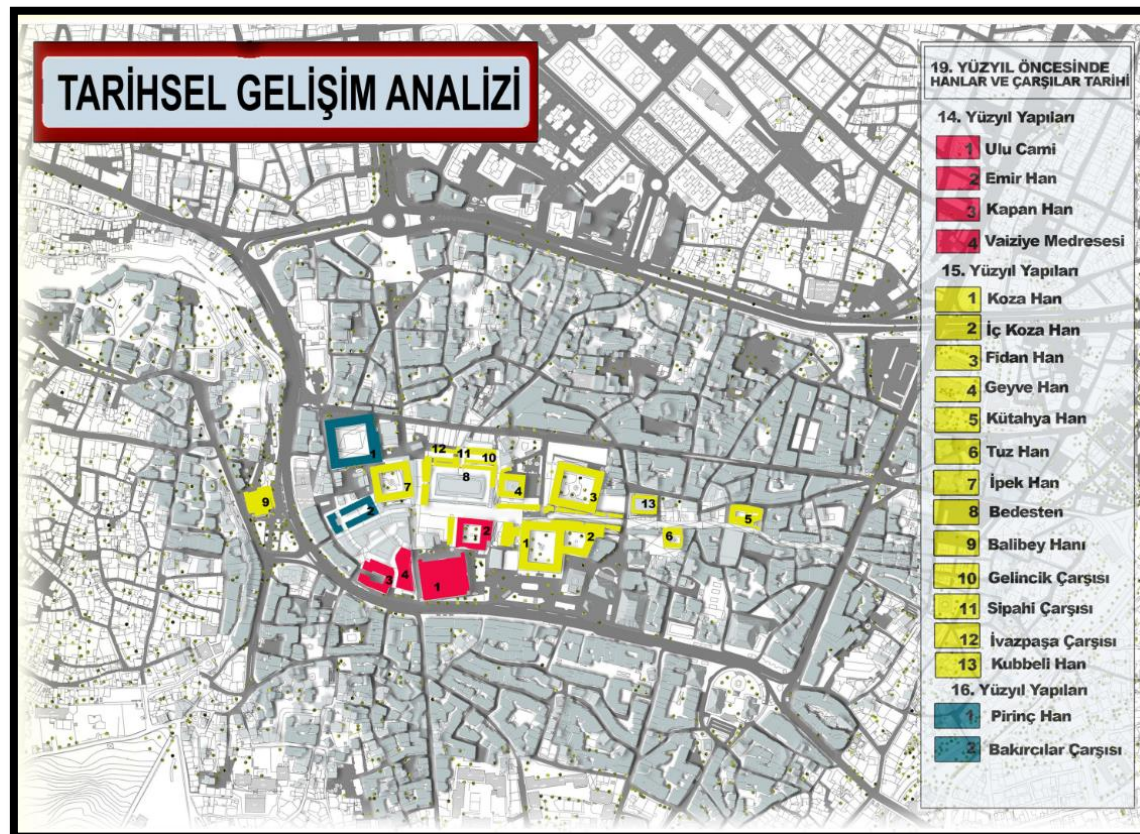
Sokaklarda organik dokunun hâkim olduğu görülmektedir. Ulaşım ağı topografyaya göre şekillenmiştir. Yolların genişliği Hanlar Bölgesi'nin etrafı 40-25 metrelik yollarla çevrelenmiş olup iç bölgelerde ise yaya öncelikli ulaşım aksı görülmektedir (**Şekil 1**).

Şekil 1-Hanlar Bölgesi Ulaşım Ağı Analizi

2.2.Tarihsel Geçmiş

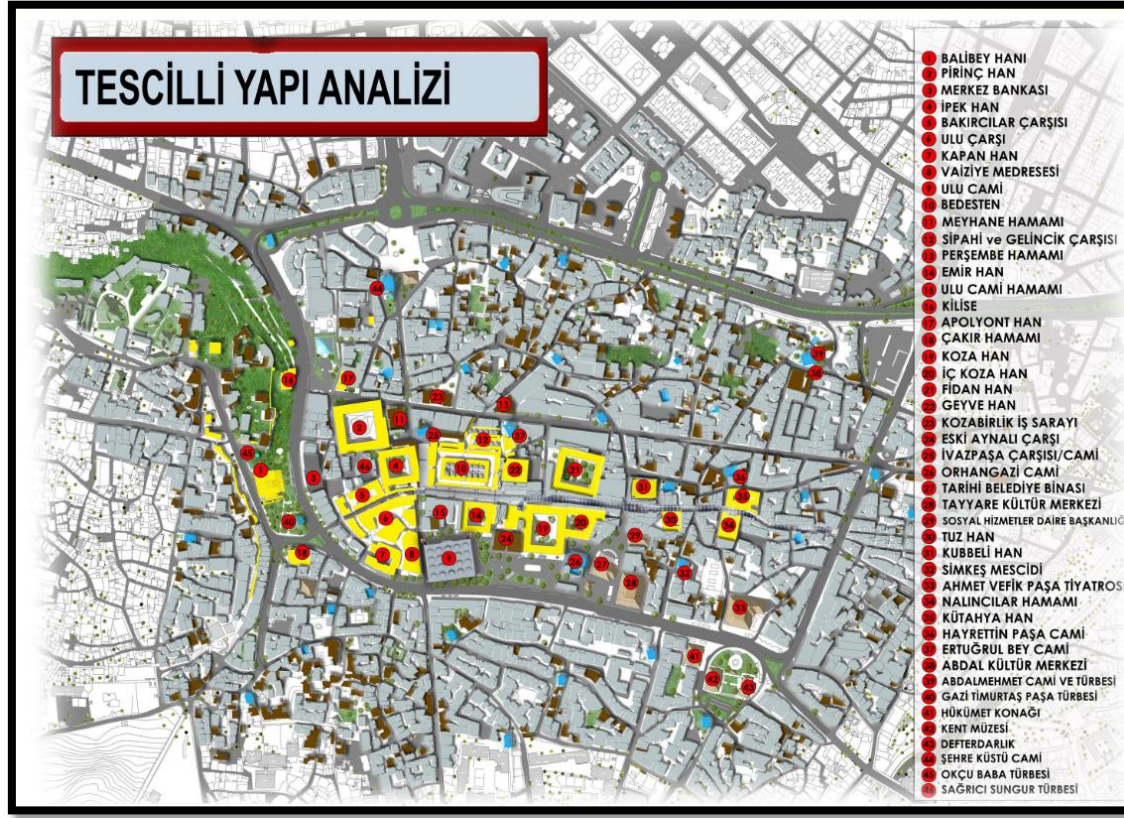
Osmanlı'nın ilk başkenti olan Bursa'da 14. Yüzyılda oluşmaya başlayan ticaret bölgesi, 16. Yüzyılda han, bedesten ve çarşıların oluşumuyla, gelişimini tamamlamıştır. Erken Osmanlı dönemine yapılan 668 yıllık geçmişiyle Hanlar Bölgesi, Bursa'da çarşı yapısının nasıl oluştuğunu göstermesi açısından önemlidir. Bu bölgedeki hanlar; Koza Han, Fidan Han, Pirinç Han, İpek Han, Emir Han, Geyve Han, Galle Han, Çukur (Kütahya) Han, Kapan Han, Tuz Han'dır (**Şekil 2**). Bursa'da 17. Ve 18. Yüzyıllarda yaşanan duraklama döneminde hanlar bakımsız kalmış, 19. Yüzyılda kent merkezinde yoğun yapılanma ile yeni yolların açılması ile geleneksel merkez bölünmüştür. Geleneksel ticaret ilişkilerinden siftah, pazarlık, usta-çırak ilişkileri esnaf örgütlenmeleri bugün de devam etmektedir. Merkezinde ilk külliye olarak bilinen Orhangazi Külliyesi bulunmaktadır.⁽⁴⁾

Şekil 2-Hanlar Bölgesi Tarihsel Geçmiş Analizi

2.3.Mekânsal Karakteristik ve İşlevsel Kimlik-Statü

Hanlar Bölgesi'nde, büyük çoğunluğu 14. yüzyıl –16. yüzyıl sonu arasındaki döneme yayılan anıtsal- han- kamusal hizmet yapıları eserleri bulunmaktadır. Bu yapılardan 46 adedi tespit–tescil işlemlerine konu edilerek, kültür varlığı olarak belirlenmiş ve koruma statüsü altına alınmıştır(Şekil 3).

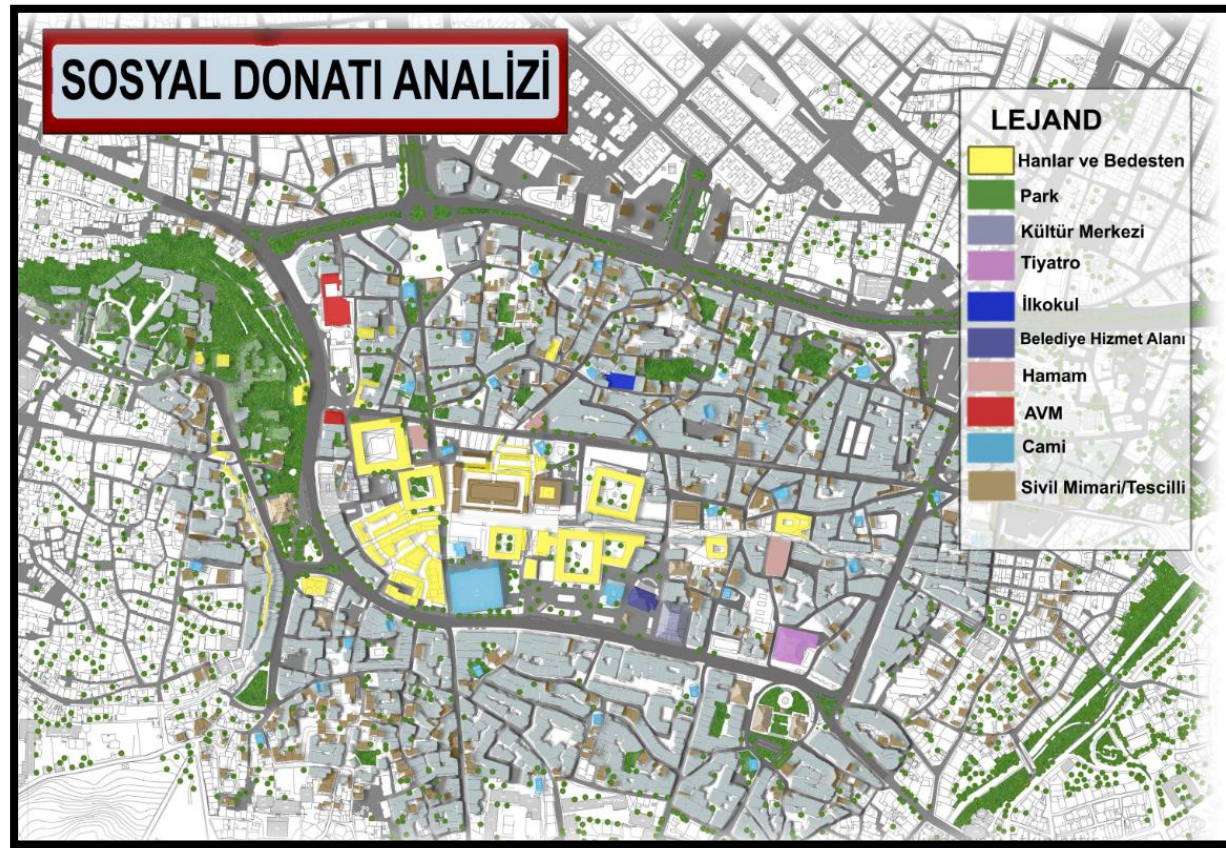

Şekil 3-Hanlar Bölgesi Tescilli Yapı Analizi

2.4.Sosyokültürel Yapı

Toplumların gelecek yüzyıllarda var olabilmelerini amaçlayan anahtar bir kelime olarak yerel ve küresel ölçekte kabul gören sürdürülebilirlik kavramı, yapıların birbirleri ile etkileşim halinde, birbirlerini tamamlar ve tanımlar niteliğindeki ekolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel boyutları ile tanımlanması gerektiğini savunmakta ve yaşanılabilir çevrelerin oluşturulabilmesi için fiziksel, ekonomik, ekolojik, kültürel ve sosyal sistemlerin yeniden yapılanmasını gerektirmektedir. Bu bağlamda, ekolojik sürdürülebilirlik; kaynakların ve ekosistemin korunmasına, ekonomik sürdürülebilirlik; kaynakların uzun dönem kullanılabilirliğine ve kullanım bedellerinin düşük olabilmesine, sosyal ve kültürel sürdürülebilirlik ise insan sağlığını, konforunu sağlayan ve sosyal, kültürel değerlerin korunmasına yönelik stratejileri kurgulayan ilkelere dayanmaktadır.

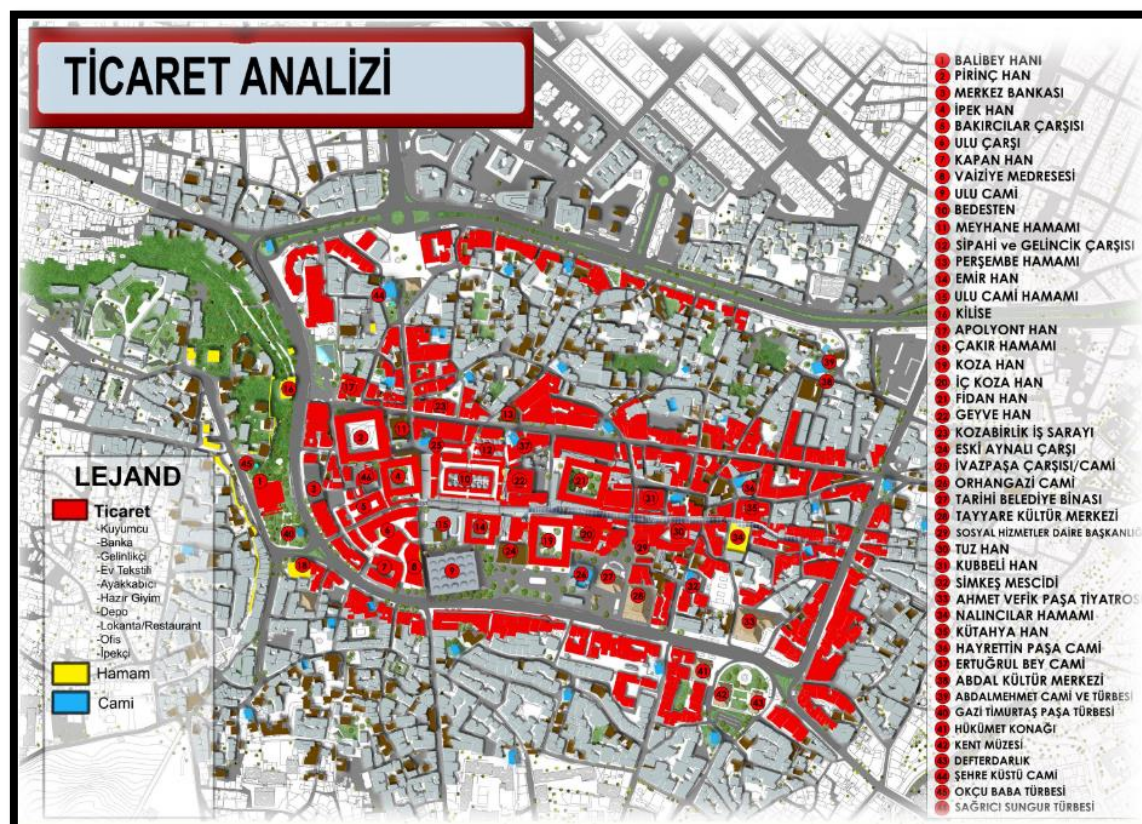
Hanlar Bölgesi'nde belirgin bir sosyal tabakalaşmadan söz etmek de mümkün değildir. Hemen hemen tamamının orta gelir gurubu içerisinde yer aldığı söylenebilir. Bu kapsam bölge içerisinde bulunan sosyal ve kültürel değerler Şekil 4 'te belirtilmiştir.

Şekil 4-Hanlar Bölgesi Sosyal Donatı Analizi

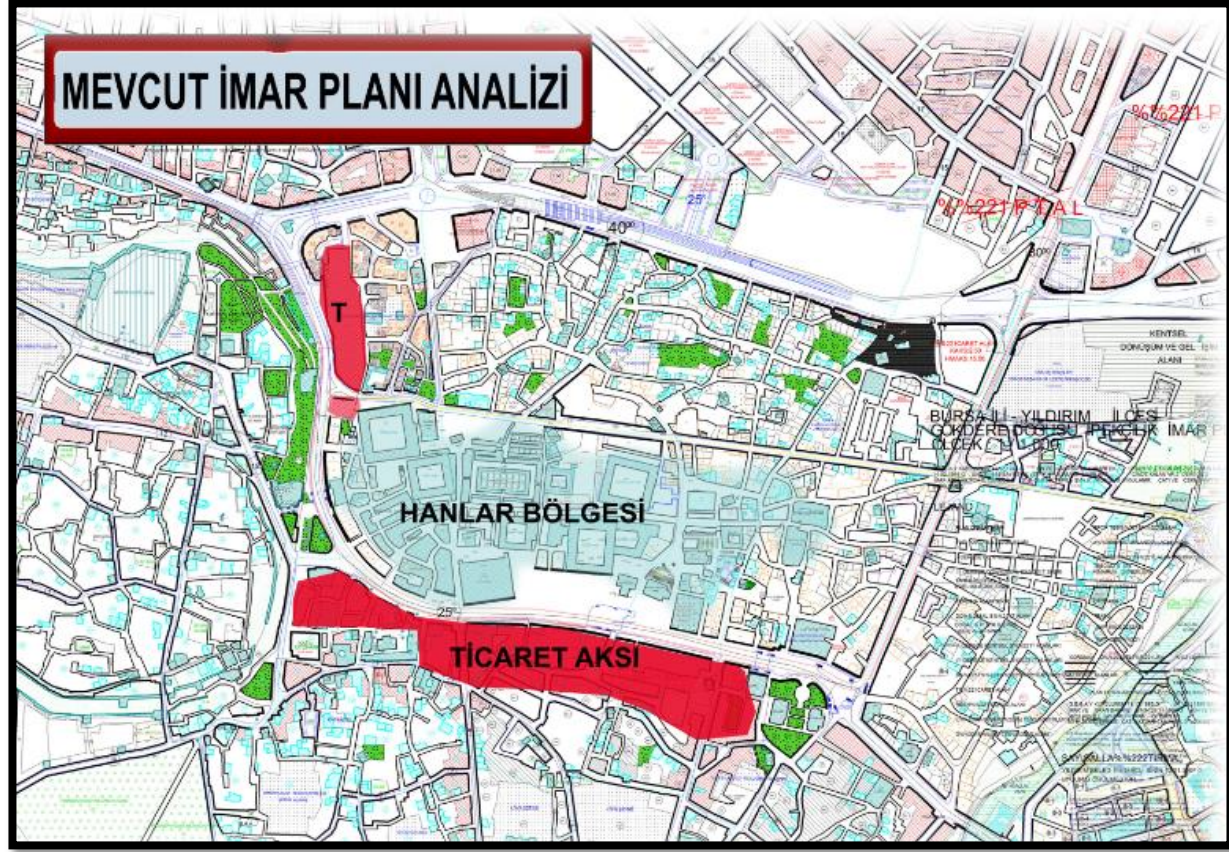
2.5.Önem ve Özgün Değer

Türkiye’de 1960’ların başından itibaren değişmeye ve gelişmeye başlayan korumacılık anlayışı, başlangıçta yalnızca antik ören yerleri üzerinde yoğunlaşırken, giderek birer uygarlık mirası olarak kabul görmeye başlayan sivil mimarlık örneklerini de kapsamaya başlamıştır. Bu süreç içerisinde Hanlar Bölgesi’nin özgün yerleşim dokusunu koruma çalışmalarıyla ilk ürünleri gözlemlenmektedir. Hanlar Bölgesi sadece ticaret merkezi olmakla kalmayıp ipek üretiminin de merkezi olmuştur. İpekçilik, ticari yollar, esnaf örgütlenmesi ve yabancı tüccarlar kenti ticaret merkezi hâline getirmiştir(Şekil 5).

Şekil 5-Hanlar Bölgesi Ticaret Analizi

Yıllarca kendi haline bırakılan yok edilen ve hatta yok edilme sürecini hızlandırıcı politikalar izlenen Hanlar Bölgesi'nin her tür olumsuzluğa rağmen, geleneksel yapıların ve yerleşim dokusunu zedelenmiş olsa da günümüze dek ayakta kalabilmeyi başarabilmiştir(Şekil 6).

Şekil 6-Hanlar Bölgesi Mevcut İmar Planı Analizi

3.ÇÖZÜMLEMELER

3.1.GZTF Çözümlmeleri

Hanlar Bölgesi'nin mevcut durumunun getirdiği güçlü, zayıf, fırsat ve tehditleri **tablo 1**'de verilmiştir.

Tablo 1-GZFT Analizi

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER
1)Çalışma alanının konum olarak kent merkezinde bulunması ve koruma amaçlı imar planında özel proje alanı olarak tanımlanmış olması	1)Han duvarlarının meydanla ilişkisinin olmaması
2)İçerisinde tescilli anıtsal mimari örnekleri barındırması, yaya ve taşıt ulaşımı açısından önemli aksların üzerinde bulunması (cumhuriyet caddesi)	2)Meydan ile doğrudan ilişkili sokakların olmaması
3) 600 yıllık tarihi ticaret bölgesi olması sebebi ile oturmuş ticari yapısının olması ve zengin ticari çeşitliliğinin sahip olması	3)Cemal Nadir ve Atatürk caddesindeki binaların çarşının girişini kapatarak tarihi dokunun algılanmasını engellemesi
4) Cumhuriyet caddesindeki yayalaştırma potansiyeli ile oluşan hareketlilik ve metro istasyonuna	4)Önceden yapılan projelerin kent merkezi ölçeğinde bütüncül bir şekilde ele alınmaması
	5)Tüm kaldırımların ve yaya yollarının araçlar tarafından işgal edilmiş olması
	6)Otoparkların yetersiz olması ve çoğunlukla esnaf tarafından kullanılması

yakınlık, tramvay güzergahlarında yer alması 5) Hâlihazırda kendiliğinden oluşan turizm rotalarının merkezinde yer alması 6) Somut olmayan Kültür Mirasının varlığı ve turizm için yüksek potansiyel oluşturması 7) Balibey Han'ın karşısındaki riskli yapı stokunun İpek Han, Kapan Han ve Bakırcılar Çarşısı kapatması nedeniyle yıkılması ve alanın meydan olarak kullanılabilir hale gelmesi 8) Alanın Cazibe merkezi haline getirilebilir potansiyelinin olması 9) Meydan tasarımı konusunda öncü bir mekân haline gelebilecek ve alanın meydan eksiğinin kapatacak olması 10) Merkezi yönetim tarafından bölgenin canlandırılması için bütçe ayrılmış olması ve UNESCO dünya mirası olması	7)Bölge esnafının eğitimsiz olması, Bölgede yabancı dil bilen personel eksikliği 8)Acil müdahale araçlarının yoğun bölgelere intikalinin çok zor olması 9)Otobüs duraklarının yoğunluğu, Turist otobüs ceplerinin bulunmaması 10)Proje alanındaki yapılar tarihi aksı birbirinden ayırdığı düşünülüyor 11)Atatürk Cd.'nin trafiğe açık olması 12)Mevcuttaki trafiğin hava ve gürültü kirliliğine sebep olması 13)Tarihi dokunun hissedilememesi 14)Meydan altında yapılacak otoparkın tur otobüslerine uygun gabaride olmaması, Çatal fırın viyadüğünün siluete etkisi 15)T1 hattının yavaş trafik akışı problemleri ve Tur otobüsleri ve özel araçların tarihi bölgenin içine kadar ulaşmaları 16)Dolmuş taksilerden kaynaklanan trafik akış problemleri ve Tur otobüsleri ve özel araçların tarihi bölgenin içine kadar ulaşmaları
FIRSATLAR	TEHDİTLER
1)Açılacak meydanın afet toplama ve müdahale alanı olarak kullanılma potansiyeli 2) Bursa'ya özgü ağaçların kullanılması. (Çınar, Uludağ Köknarı, Erguvan, İhlamur vb.) 3)Osmangazi, Şehreküstü ve Çarşıbaşı Meydanları arasında bağlantı kurulabilmesi 4)Bütüncül olarak tüm çarşı alanında kuralların koyulup uygulanabilme ihtimali 5) Yer altına otopark yapılacak alan çıkması 6) Alanın 7-24 canlandırılmasına	1)Kentin batısında yaşayanların kent merkezine gelmeyi tercih etmemeleri (avm kaynaklı) 2)Hanlar bölgesindeki kullanıcı profiline değişmesi, herkese hitap etmemesi 3)Kadastral parsellerin mülkiyet sorunlarından dolayı plan uygulamasın gecikmesi ihtimali 4) Oluşturulacak otoparkın esnaf tarafından kullanılması 5)Ticari alan olması sebebinden dolayı kullanışı olmayan, fonksiyon eksikliği bulunan veya otorite boşluğu bulunan yerlerin ticari işgalciler tarafından

yönelik fonksiyonlar önerilmesi	kontROLSÜZ işletmeye çevrilmesi
7) Farklı yaş grubuna hitap eden fonksiyonlar önerilme fırsatı	(Ertuğrul bey meydanında yaşanan olay)
	6) Tarihi alanın niteliği bozacak işlemlerin yapılması ihtimali Çarşıda oluşan kültürün bozulması ihtimali

3.2. Sentez

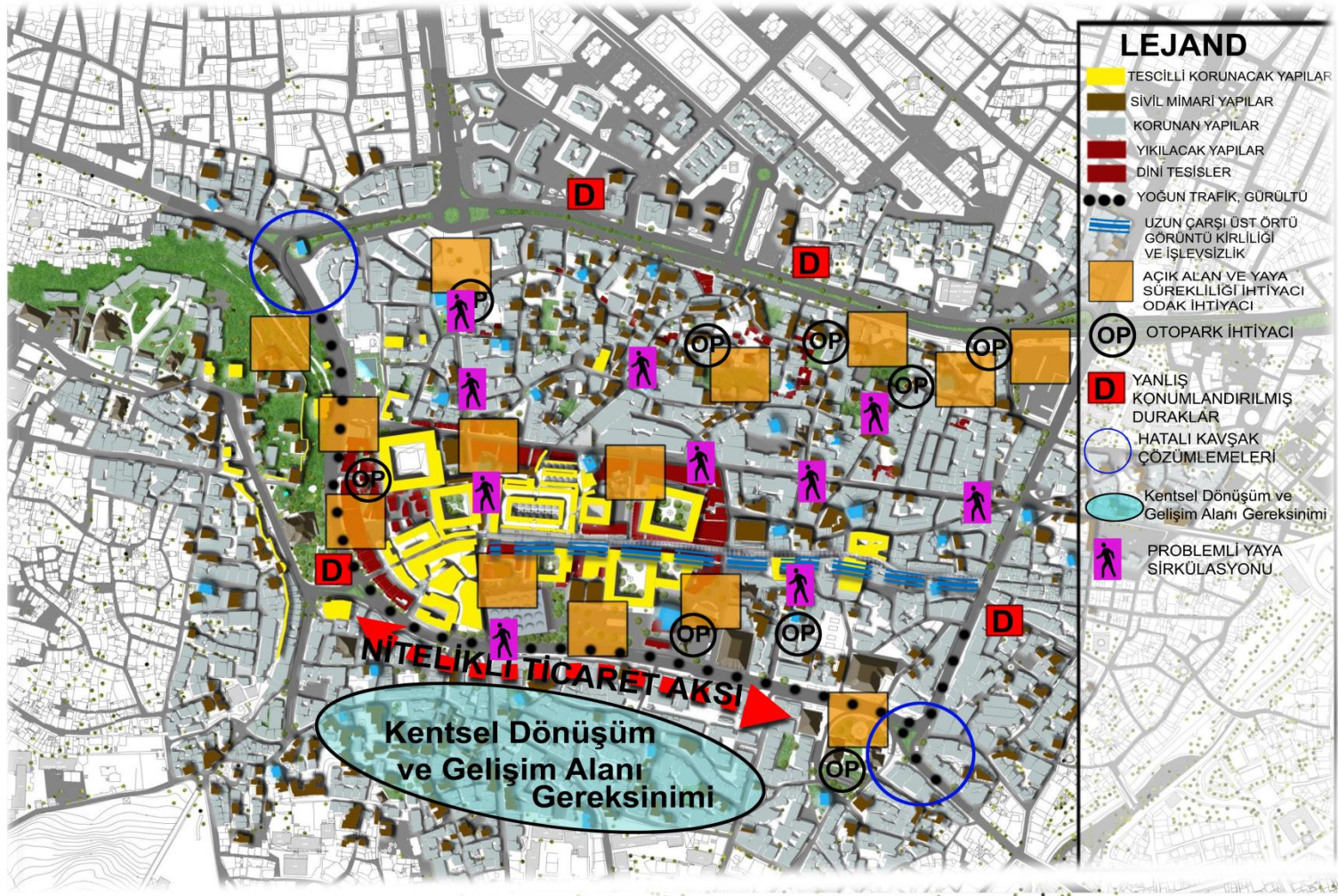
Hanlar bölgesi Tophane ve hanların arasında geçirilen cemal nadir caddesi ile birbirinde ayrılmıştır. Alanın bütünlüğü yeşilin devamlılığı tarihi mekânlar ve yapılar birbirinden ayrıştırılmıştır. Alan böylece lastik araç trafiğine terk edilmiştir. Hanlar; Tophane sırtında yer almasına rağmen cemal nadir caddesi ile ayrılmasını yanında trafik gürültüsü, görüntü kirliliği, ses kirliliği ve egzoz gazlarının tarihi yapılar üzerindeki olumsuz etkisine terke edilmiştir.

Tarihi hanlar bölgesi için uygun olmayan yapı izinlerinin verilmesi ile hanların silüetleri kapatılmış. Hanların algılanması ve hanlara ulaşımı imkânsız hale getirmiştir.

Mevcut aslına uygun olmayan eklentiler ile hanların tarihi dokusuna da zarar verilmiştir.

Hanlar bölgesinde tarihi taklit eden niteliksiz yapıların yapılmasına izin verilerek bölgenin özelliği bozulmuştur.

Yapılan analiz ve çalışmalar doğrultusunda Hanlar Bölgesi'ne ilişkin Sentez Çalışması **Şekil 7'** de belirtilmiştir.

Şekil 7-Sentez Çalışması

4.SENARYO- AMAÇ- HEDEFLER

Senaryo: Doğal, Tarihi ve kültürel varlıklarının koruma- kullanma dengesini gözeterek sürdürülebilirliğini sağlayan korumayı esas alan bir Bursa Hanlar Bölgesi.

Amaç: Ekolojik çevreye duyarlı bütünlüklük bir koruma anlayışı ile kent kültürü ve kentsel kimliği ön plana çıkaran, yerel dinamiklerini harekete geçiren, ulusal ve uluslararası ziyaretçilerin ilgisini çeken, üretimde inovasyonun ve bilginin kullanılarak etkin bir Bursa Hanlar Bölgesi amaç edinmiştir.

- EKOLOJİK GELİŞME
 - Taşıma Kapasitesi
 - Kaynak Koruma
 - Riskler
 - Doğal Çevre
- TOPLUMSAL GELİŞME
 - Katılım
 - Adil Paylaşım
 - Eşitlik
 - Yaşam Kalitesi
- EKONOMİK GELİŞME
 - Ekonomik Büyüme
 - Bireysel Fayda
 - Pazar Büyümesi
 - Dışsal Maliyet
 - İstihdam
 - Üretim – Tüketim

Hedef: Bursa Hanlar Bölgesi Hedefleri için 6 (altı) alt başlık belirlenmiştir

1. Hanların meydan ile ilişkileri kurgulanması
2. Yalnızca Çarşıbaşı özelinde kısıtlanmış bir alan olarak değil, daha esnek bir alan sunulabilir.
3. Tarihi yapıların tekrar canlandırılması için çağdaş yaşamla entegrasyonu olan fonksiyonlar önerilmesi
4. Trafiğin Cemal Nadir Cad. ve Atatürk Cad. de kısmen yer, alınmasını önermek
5. Proje alanına Balibey hanın dâhil edilmesi ve Balibey han önü ile Çarşıbaşı girişinin düzayak haline getirilmesi
6. Proje alanının meydan olmasında vurgu yapılmaması gerektiği Çarşıbaşı projesi olarak adlandırılması gerçekliğini hayata geçirmek

5. STRATEJİ VE KARARLAR

Planlama Yaklaşımları:

Tarihi ve doğal değerlerin korunması, tarihi yapıların çevresinde bulunan tarihi dokunun algılanması ve tarihi dokuya uygun olmayan yapılaşmanın kaldırılarak yapıların algılanmasını sağlamak.

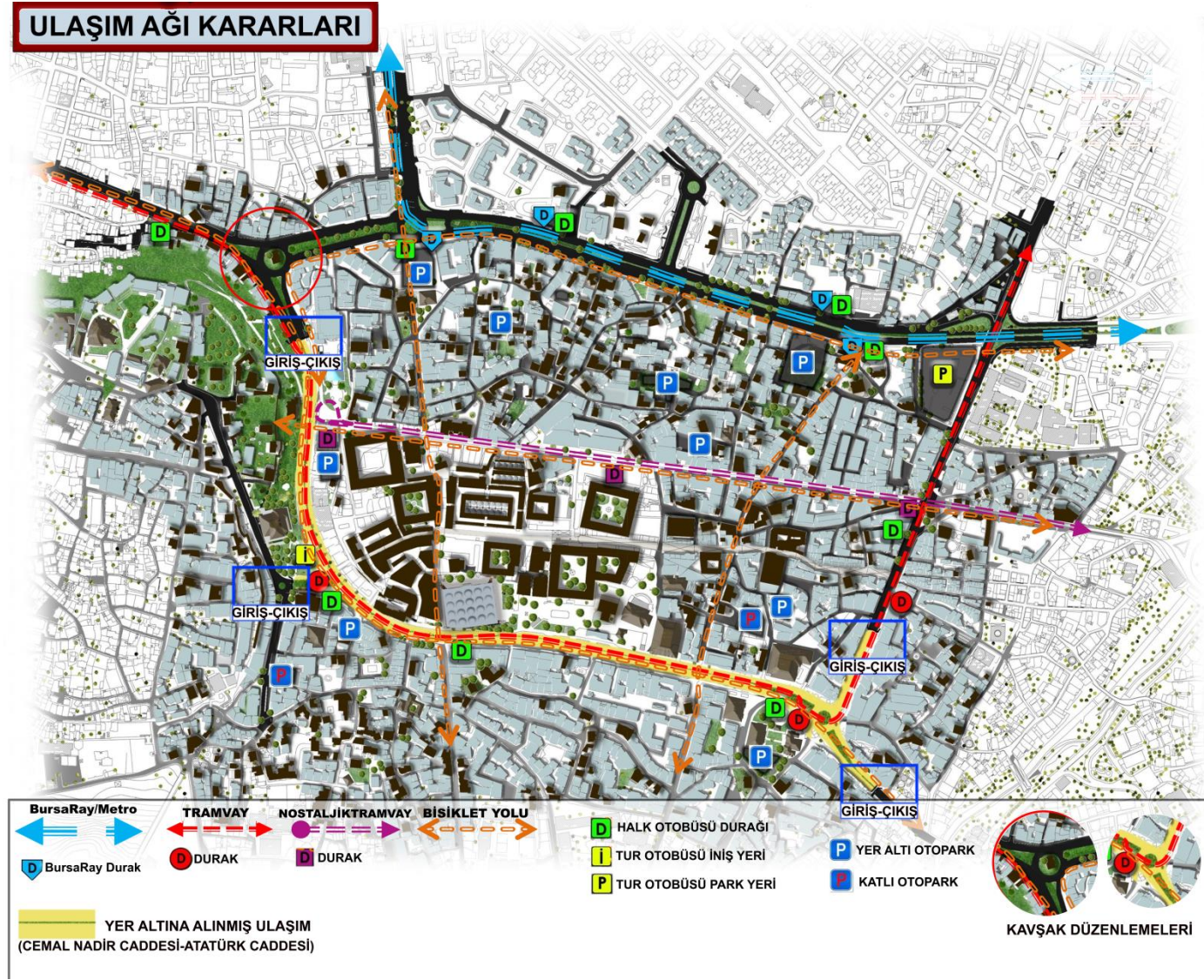
Bölgeye sonradan yapılan müdahaleler ve geçirilen yollar ile yarışma alanında ve kent bütününde ayrıştırılan tarihi çevrenin birleştirilmesi, Tophane ve Hanların bulunduğu alının bir bütün hale getirilmesi, motorlu araç trafiği yerine toplu taşıma, bisiklet yolları yaya öncelikli engelli erişimini ön planda tutan bir yaklaşım benimsenmiştir.

Hanlar bölgesinin bir bütün olarak ele alınması oluşturulan meydanlara ulaşım imkanlarının sağlanması ile canlı yaşayan bir kamusal alan oluşturulmuştur.

Bu doğrultuda 6 (altı) başlık altında kararlar alınmıştır.

1. ULAŞIM AĞI KARARLARI
2. KENTSEL ODAKLAR VE MEYDAN HİYERARŞİSİ
3. AÇIK VE YEŞİL ALANLAR
4. YAYA AKSLARI
5. UYGULAMA ETAP STRATEJİSİ
6. ÖNERİ İMAR PLANI

5.1 Ulaşım Ağı Kararları

Şekil 8- Ulaşım Ağı Kararları

Araç Hatları:

Araç yolu Cemal nadir Caddesi – Cumhuriyet Caddesi kesişiminden başlayarak, cemal nadir caddesi – Atatürk Caddesi kesişiminde yeryüzüne çıkan ve Atatürk Caddesi – İnönü Caddesi kesişimine kadar yine toprak altına alınıp, üst kısımda meydan çalışması yapılmıştır. Böylelikle bir anlamda Hanlar Bölgesi'ne giriş ve çıkış noktaları vurgulanarak bu bölgede kale ve hanlar bölgesi arasında geçirgenlik oluşturulmak istenmiştir.

İlkesel tasarım alanı sınırları içindeki çok sayıda kullanışsız küçük otoparkın bir kısmı kaldırılarak yaya dolaşımının rahatlatılması hedeflenmiştir. Kapasite azalmasının önüne geçmek için ise alternatif, daha yüksek kapasiteli otoparklar daha uygun noktalarda önerilmiştir.

Oluşturulan meydan içerisinde yer altı otoparkları tasarlanarak yeşil doku devamlılığı sağlanacaktır. Park yerlerinin alan geneline homojen dağılımları ve giriş/çıkış düzenlemelerinin daha iyi çalışır hale getirilmesiyle araç dolaşımı rahatlatılacaktır.

Hanlar bölgesinde kontrollü araç trafiği uygulaması ile yaya dolaşımının kesintisiz ve rahat hale getirilmesi planlanmıştır.

Tramvay Hatları:

Nostaljik tramvay hattı korunurken, Atatürk ve Cemal nadir Caddelerinden geçmesi planlanan ana tramvay hattının bölgeye esas ulaşım aracı olacağı öngörülmüştür. Toplu taşımanın güçlendirilerek Hanlar Bölgesi ve çevresindeki araç yoğunluğunun azaltılması temel hedeflerden biridir. Yapılması planlanan tramvay hattı ile bölgenin kent geneliyle olan bağlantısı daha sağlıklı şekilde kurulacaktır.

Meydan ve Atatürk Caddesi kotları arasındaki kesintisiz bağlantı ile tramvay ve diğer toplu taşıma duraklarına erişim kolaylaştırılmıştır. Cumhuriyet Caddesi'nde, Nostaljik Tramvay hattının devamı şeklinde Balibey Han Meydanından da geçen tramvay tasarımı yapılmıştır. Ulaşım ağı tasarım ile iyileştirilmiştir.

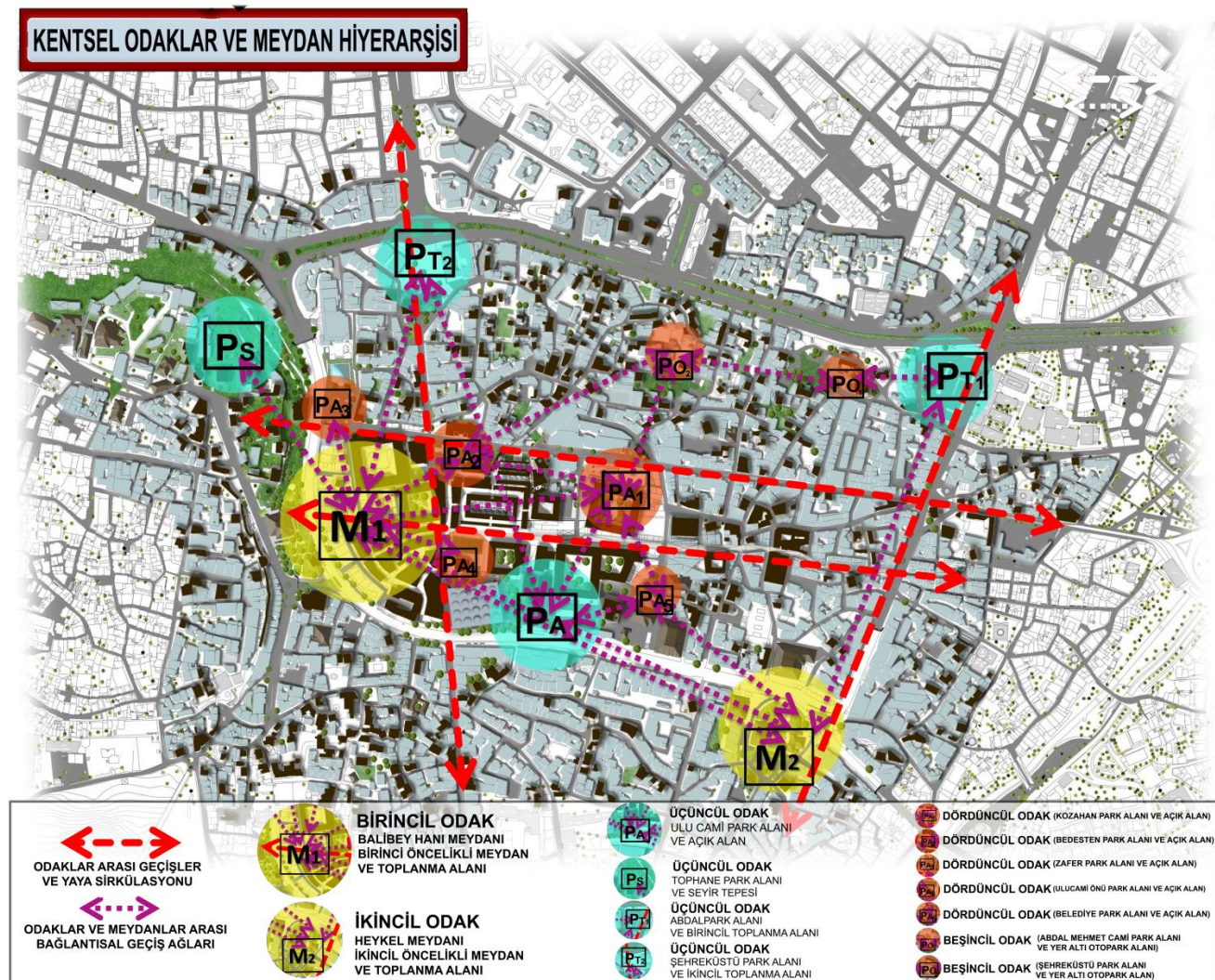
Otobüs ve Dolmuş Hatları:

Balibey Han Meydanı çevresindeki toplu taşıma tramvay üzerine odaklanmıştır. Kent içi otobüsleri ve turist otobüsleri için indirme-bindirme cepleri ve otopark alanları planlanmıştır. Araç girişinin olmadığı meydan da gürültü kirliliği, görüntü kirliliğinden kaçınılmıştır. Bu dönüşüm çevre dostu bir ulaşım stratejisinin kurulması için gerekli görülmektedir.

5-2. Kentsel Odaklar Ve Meydan Hiyerarşisi

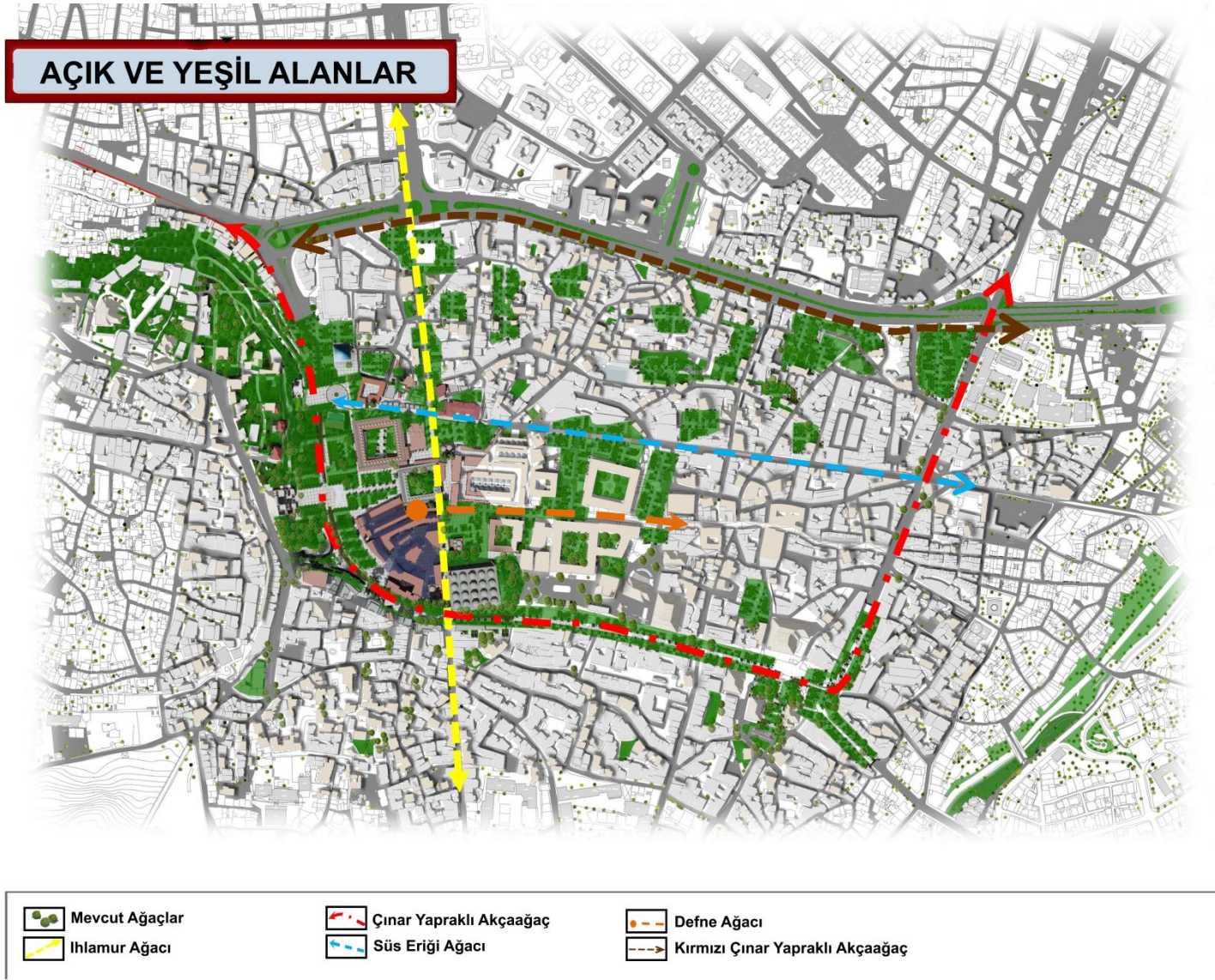
Odaklar ve geçişler ve yaya sirkülasyonu göz önünde bulundurularak birincil ve ikincil odak noktası belirlenmiştir. Birincil odak noktası Balibey Hanı Meydanı olarak tanımlanıp, yaya sirkülasyonun yoğunluğu ile üçüncül odaklar ve dördüncül odaklar merkezinde konumlandırılmıştır. Odak noktasında meydan oluşturulmuştur.

İkincil odak noktası olan Heykel Meydanı odakların dış merkezinde yer alıp, toplanma alanı ve açık alan olarak tasarlanmıştır.

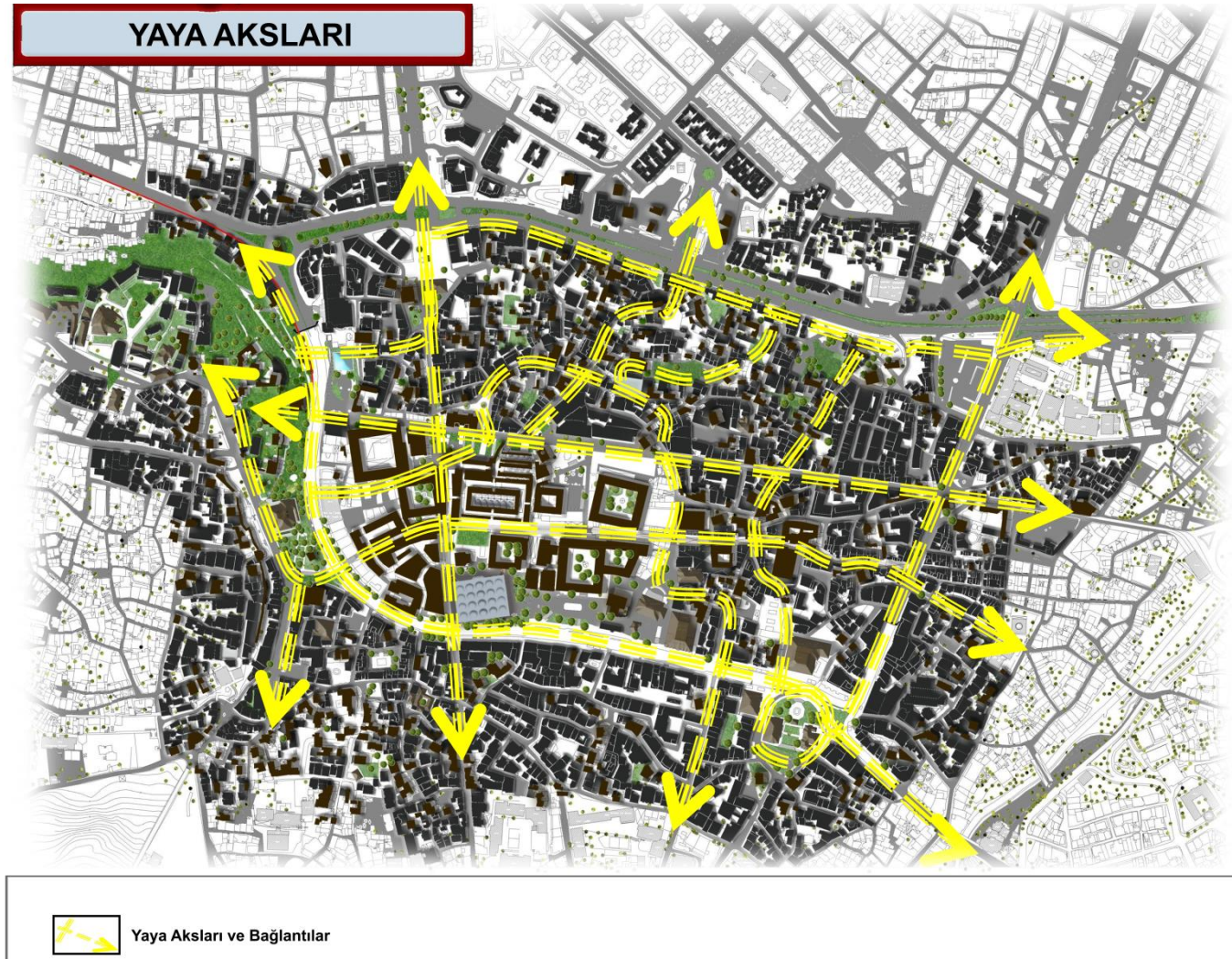
Şekil 9- Kentsel Odaklar ve Meydan Hiyerarşisi

5-3.Açık Ve Yeşil Alanlar

Şekil 10-Açık Ve Yeşil Alanlar

5-4. YAYA AKSLARI

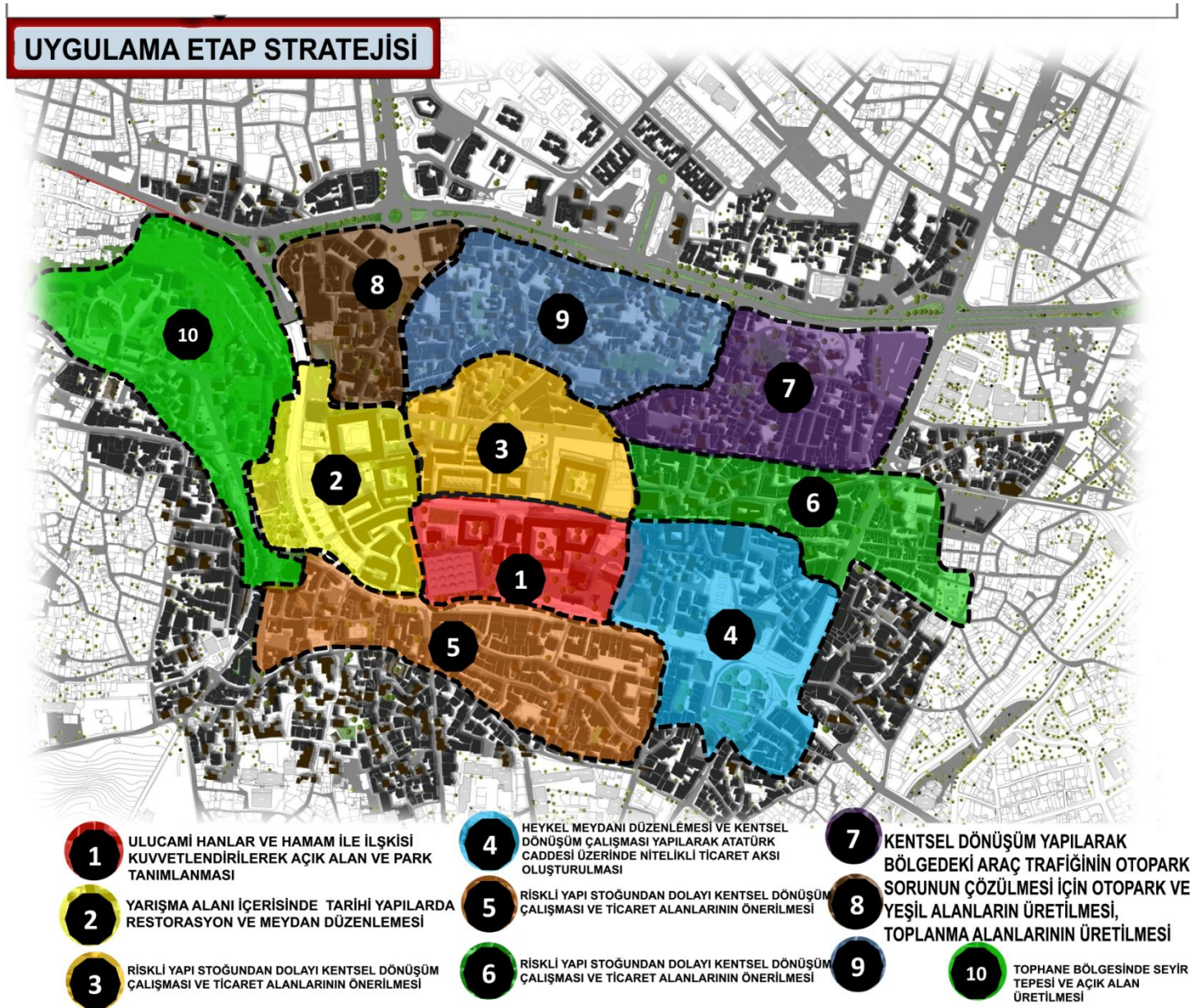
Şekil 11-YAYA AKSLARI

Hanlar Bölgesi genelinde kot farkları yaratmayan ve doğal eğimi kullanarak mekanlar arası sürekliliği sağlayan bir tasarım hedeflenmiştir. Böylelikle alan genelinde yaya dolaşımı ve engelli erişimi kesintisiz şekilde sağlanacaktır. Araç yolunun toprak altına alınması ile yayaların Balibey Han meydanına ulaşımı ve meydan içerisinde dağılımı kolaylamıştır.

İlkesel alan içerisindeki ana yaya dolaşımı akslarının belirgin hale getirilmesi ve böylelikle yaya dolaşımının daha rahat sağlanması planlanmaktadır.

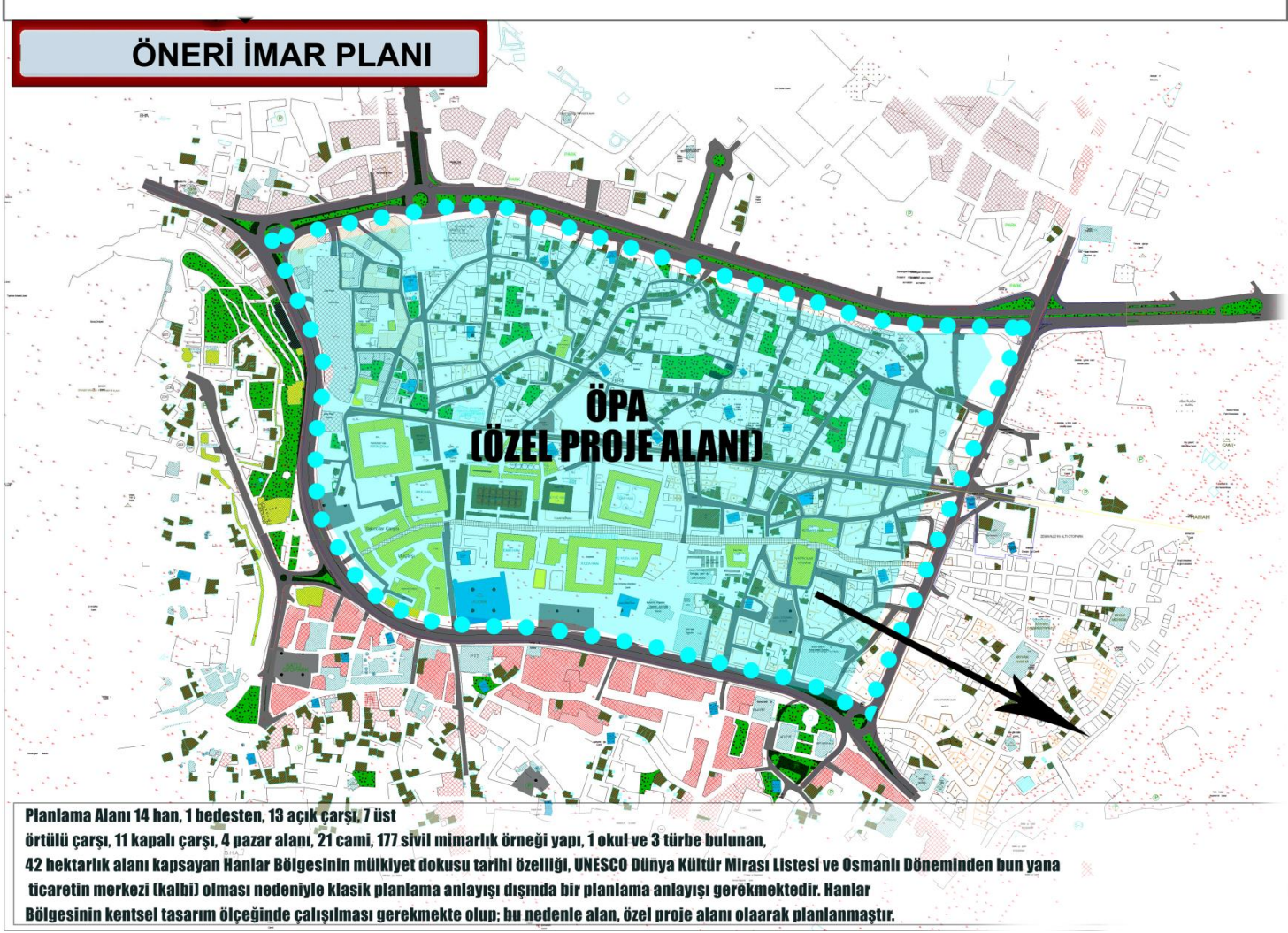
Cumhuriyet Caddesi'nde, Nostaljik Tramvay hattı ve yaya dolaşımı korunacak şekilde zemin döşemesinin, kent mobilyalarının ve peyzaj dokusunun yenilenmesi planlanmaktadır. Nostaljik tramvay hattının devamı şeklinde Balibey Han Meydanından da geçen tramvay tasarımı yapılmıştır.

5-5. UYGULAMA ETAP STRATEJİSİ

Şekil 12-UYGULAMA ETAP STRATEJİSİ

5-6. ÖNERİ İMAR PLANI

Şekil 13-ÖNERİ İMAR PLANI

6-KAYNAKLAR

- 1- KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KANUNU, BİRİNCİ BÖLÜM, *Genel Hükümler*, Tanımlar, (1)
- 2- KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KANUNU, BİRİNCİ BÖLÜM, *Genel Hükümler*, Tanımlar, (3)
- 3- KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KANUNU, BİRİNCİ BÖLÜM, *Genel Hükümler*, Tanımlar, (8)
- 4- <https://bursa.ktb.gov.tr/TR-109565/dunya-miras-listesinde-bursa.html>